

RETNINGSLINJER FOR TILSYN I FRIKIRKEN

fri kirken

juli 2021

I. PRINSIPPER	3
1.1. Generelt om kirkelig tilsyn.....	3
1.2. Lokalt tilsyn.....	3
1.3. Regionalt tilsyn.....	4
1.4. Nasjonalt tilsyn.....	5
2. TILSYN I PRESBYTERIENE	5
2.1. Stillingsstørrelser.....	5
2.2. Rekruttering.....	5
2.3. Arbeidsoppgaver for tilsynsmennene.....	6
2.3.1. Tilsynsbesøk.....	6
2.3.2. Læresamtaler og godkjenning av nye eldste og pastorer.....	6
2.3.3. Andre oppgaver.....	7
2.4. Samarbeid tilsynsmennene imellom og en tilsynsmann med særskilt ansvar.....	7
2.5. Arbeidsgiveransvaret.....	7
2.6. Tilsynsmannens ansvar og selvstendighet.....	8
2.7. Habilitet.....	8
2.7.1. Habilitet ved tilsyn.....	8
2.7.2. Rådgivere.....	9
2.8. Andre forhold.....	9
2.9. Økonomi.....	10
2.9.1. Budsjett- og økonomioppfølging.....	10
2.9.2. Egenkapitalskonto.....	10
3. TILSYN I SYNODEN	10
3.1. Tilsyn med fellesarbeidet.....	11
3.2. Synodens tilsynsmenn og presbyteriene.....	11
3.3. Tilsyn overfor medlemmer i tjeneste utenfor Frikirken.....	11
3.4. Andre oppgaver.....	11

RETNINGSLINJER FOR TILSYN I FRIKIRKEN

Retningslinjer for ny ordning for regionale tilsynsmenn ble vedtatt av synodestyret 03.01.2019 (og justert i styremøte 18.–19.10.2019). De trådte i kraft 01.11.2019. Retningslinjene skulle evalueres i løpet av synodeperioden. Følgende er de reviderte retningslinjene godkjent av synodestyret 12.–13.03.2021. De tar for seg tilsyn i sin helhet. Tilsyn i presbyteriene står omtalt i del 3.

I. PRINSIPPER

1.1. Generelt om kirkelig tilsyn

Tilsyn er av grunnleggende betydning for kirkens liv. Episkopè – tilsyn – er noe hele kirken trenger. Tilsynstjenesten skal samordne de ulike tjenestene knyttet til hyrde- og læreembetet.

Tilsyn kan oppsummeres slik:

Tilsynsordningen har å gjøre med kirkens apostoliske karakter. Når kirken i sin bekjennelse sier om seg selv at den er apostolisk, betyr det at den lever i sammenheng med apostlene og deres forkynnelse. Vi har disse kjennetegnene på kirkens apostoliske karakter:

- Vitnesbyrd om den apostoliske tro, forkynnelse av lov og evangelium
- Feiring av dåp og nattverd
- Overlevering av tjenesteoppgaver og å dele de gaver som Herren har gitt til hele sin menighet
- Fellesskap i bønn, kjærlighet, gleder og lidelser
- Tjeneste for syke og trengende
- Fellesskap blant de lokale kirkene

Det utøves tilsyn på tre nivåer: Lokalt av menigheten selv, regionalt av presbyteriet og nasjonalt av synoden. Tilsynet utøves i tråd med kirkens presbyterialsynodale struktur.

1.2. Lokalt tilsyn

I menighetene utføres tilsynet av eldsterådet. Tilsynet omfatter det som forkynnes og læres, omsorg og tilsyn med menighetens medlemmer, virkegreiner og ledere. Dette er beskrevet slik i de to første hovedpunktene i reglementet for eldsterådet § 3.1:

Eldstetjenestens karakter

Forstander(e) og øvrige eldste danner menighetens eldsteråd. De er kalt til denne gjerning av menigheten og ordinert til den ved håndspåleggelse og bønn. Ordinasjonen er en innvielse til hyrde- og læreembetet.

Eldstegjeringen er en ordnet tjeneste som er betrodd bestemte personer. De eldste står derved i menigheten, innsatt av Gud til å utføre bestemte oppdrag. Ordinasjonen markerer at det åndelige oppdrag og den åndelige myndighet er gitt av kirkens hode og herre, Jesus Kristus, gjennom menigheten som formidler kallet.

Kjernen i eldsterådets oppgave er å være hyrder for Guds menighet. Samlet har rådet det pastorale ansvar for menigheten.

Eldsterådets oppgaver

Eldsterådets oppgaver er å lede menigheten ved å:

1. *Sørge for Guds ords forkynnelse og sakramentenes forvaltning. Se til at menigheten får høre hele Guds råd til frelse. Prøve forkynnelsen og vokte menigheten mot vrang lære.*
2. *Planlegge menighetens virksomhet i oppbyggelse, evangelisering og tjeneste på kort og lang sikt. Holde samrådsmøter for å drøfte menighetens virke.*
3. *Ha omsorg for medlemmenes liv og levnet gjennom bønn, rettleiding og sjelesorg. Oppmuntre og rettlede den enkelte til å finne sin gave og tjeneste i menigheten. Ha et spesielt øye for dem som blir borte fra menighetsfellesskapet. Tale til rette – og om nødvendig utelukke fra nattverden – medlemmer som fører vrang lære*

eller lever et anstøtelig liv. Oppheve utelukkelse fra nattverden når påminnelse har hjulpet.

4. Samtale med nye medlemmer og avgjøre om forutsetningene for stemmerett er til stede.
5. Ha tilsyn med menighetens virkegrener. Godkjenne ledere, oppmuntre og veilede dem og legge til rette for lederopplæring.
6. Sammen med diakonene i samlet menighetsråd forvalte menighetens midler i samsvar med menighetens vedtak og drøfte menighetens diakonale arbeid.

De eldste har taushetsplikt.

1.3. Regionalt tilsyn

Det er presbyteriene som fører tilsyn med menighetene. Hvert tredje år kalles det inn til presbyteriemøte. Presbyteriemøtet behandler tilsynssaker og skal godkjenne presbyteriestyrets og tilsynsmannens handlinger. Det er det valgte presbyteriestyret og den ansatte tilsynsmannen som fører det daglige tilsynet med menighetene. Tilsynets hovedoppgaver er å arbeide for enhet i og mellom menighetene, våke over liv og lære, veilede kirkelige medarbeidere og bevisstgjøre menighetene til tjeneste i Guds rike. Tilsynsmannen skal ha omsorg for hele menighetens liv og være hyrde for hyrdene. Tilsynets oppgaver er beskrevet slik i to av hovedavsnittene reglementet for presbyteriet § 3.7:

Tilsynsansvar

Tilsynsansvaret innebærer:

- Å arbeide på Guds ords grunn for å styrke og utdype enhet i og mellom menighetene.
- Å våke over lære og liv i menighetene, bistå med råd og hjelp, føre kontroll med at forfatningen blir fulgt og at synodens vedtak blir satt i verk.
- Å oppmuntre til en regelmessig og rett forkynnelse av Guds ord i menighetene.
- Å arbeide for å bevisstgjøre menighetene til å la seg utruste til tjeneste og til å bruke de åndelige gaver.
- Å arbeide for å bevisstgjøre menighetene til evangelisering og misjon slik at stadig nye mennesker vinnes for Guds rike og legges til menighetene, samt at Jesu Kristi kirke plantes på nye steder hjemme og ute.
- Å arbeide for et rett og godt forhold til andre trossamfunn.

Presbyteriestyret utøver presbyteriets tilsynsansvar ved:

- Tilsynsbesøk i menighetene, inklusive nye arbeidssteder, rådgivning og veiledning for menighetene og forstanderne
- Arbeid for å rekruttere og prøve nye forkynnere og motivere dem til å ta utdannelse
- Fortsettende utdanning av forstandere, eldste, diakoner og andre ledere i menighetene
- Å være rådgivere overfor synodens ledelse, virkegrener og skoler
- Arbeid med å forebygge og løse konflikter.
- Å ansette tilsynsmann

Tilsynsmannen utøver tilsyn på vegne av styret og møter fast på styremøtene.

Presbyteriestyret kan utpeke egnede forstandere til å være veiledere for nye arbeidere

1.4. Nasjonalt tilsyn

For hele kirken utføres tilsynet av synoden. Synoden kalles sammen hvert tredje år for å behandle saker som gjelder hele kirken. Synoden velger synodestyret og kirkens øverste tilsynsmenn som tar seg av det daglige tilsynet. Tilsynets hovedoppgave er å arbeide for enhet i og mellom alle menighetene i Frikirken, våke over liv og lære, veilede kirkelige medarbeidere, vår kirkes skoler, presbyteriene og presbyterienes tilsynsmenn. Synodens tilsynsmenn skal ha omsorg for hele kirkesamfunnet og være hyrde for hyrdene. Synodens oppgaver er beskrevet slik i et av hovedavsnittene i reglementet for synoden § 3.9:

Styrings- og tilsynsansvar

Styrings- og tilsynsansvaret innebærer:

- Å arbeide på Guds ords grunn for å styrke og utdype enhet innad i kirkesamfunnet.
- Å oppmuntre til en regelmessig og rett forkynnelse av Guds ord i menighetene.
- Å arbeide for en bevisst målplan for hele kirkesamfunnets arbeid innen misjon og evangelisering, opplæring og undervisning, barne- og ungdomsarbeid, diakoni, økonomi og forvaltning.
- Å arbeide for å bevisstgjøre menighetene til evangelisering og misjon slik at stadig nye mennesker vinnes for Guds rike og legges til menighetene, samt at Jesu Kristi kirke plantes på nye steder hjemme og ute.
- Fortsettende utdanning av forstandere, eldste, diakoner og andre ledere i menighetene, samt for synodens ansatte.
- Å arbeide for et rett og godt forhold til andre trossamfunn.
- Å tale folk og øvrighet til rette når Guds bud krever det.

Formann og nestformann i synodestyret utøver som kirkens øverste tilsynsmenn sitt tilsynsansvar ved:

- Rådgivning og veiledning overfor presbyteriene, synodens administrasjon, skolene og virkegrenene og deres ansatte
- Tilsynsbesøk på kirkens skoler og institusjoner
- Arbeid for å rekruttere og prøve nye forkynnere og motivere dem til å ta utdanning
- Arbeid med å forebygge og løse konflikter
- Representasjonsoppgaver i forbindelse med kirkevigsler, jubileer og andre spesielle anledninger
- Å representere kirkesamfunnet overfor de borgerlige myndigheter, andre kirkesamfunn, organisasjoner o.a.

2. TILSYN I PRESBYTERIENE

2.1. Stillingsstørrelser

Det er en fast ansatt tilsynsmann i hvert presbyterium. Synodestyret bestemmer stillingsprosentene til de ulike tilsynsmennene. Dersom antallet menigheter i et presbyterium endres, skal stillingsstørrelsen vurderes. Det samme gjelder dersom andre forhold i presbyteriet tilsier at stillingsprosenten bør endres. Endring i stillingsstørrelsen vedtas av synodestyret etter dialog med det aktuelle presbyteriet.

2.2. Rekruttering

Det enkelte presbyterium har ansvaret for å lyse ut, kalle og ansette sin tilsynsmann og har arbeidsgiveransvar for den som blir ansatt. Om rekrutteringsprosessen:

- Presbyteriestyret må planlegge prosessen godt, herunder vurdere behovet for ekstern bistand før og underveis. Ekstern bistand kan være f.eks. å hente inn en ressursperson med særlig kompetanse på rekrutteringsprosesser eller å kontakte Frikirkens hovedkontor

for innspill. Styret bør rådføre seg med de tre andre presbyteriestyrene i Frikirken så tidlig i rekrutteringsprosessen som mulig.

- Det må være tydelig hvem i presbyteriestyret som har hvilket ansvar i rekrutteringsprosessen. Prosessen består av utlysning av stillingen, mottak og behandling av søknader, kommunikasjon med søkerne, gjennomføring av intervjuer, sjekk av referanser og innstilling på kandidater. Dersom medlemmer i presbyteriestyret er søkere til stillingen, er de inhabile i alt som har med rekrutterings- og ansettelsesprosessen å gjøre.
- Aktuelle kandidater innkalles til læresamtale med en av synodens tilsynsmenn, deltar i en vurderingssamtale ved Institutt for sjelesorg og må fremlegge politiattest.
- Frikirkens hovedkontor bistår presbyteriestyrene i ansettelsesprosesser etter behov. Presbyteriestyret skal rådføre seg med hovedkontoret før arbeidsavtalen med ny tilsynsmann signeres.

2.3. Arbeidsoppgaver for tilsynsmennene

Tilsynsmannens hovedoppgave er å føre tilsyn med menighetene i presbyteriet. Se punkt 1.3.

2.3.1. Tilsynsbesøk

Reglementet for presbyteriet sier dette om hvordan et tilsynsbesøk skal legges opp:

Tilsynsbesøk

Tilsynsbesøk gjennomføres ordinært hvert tredje år. Etter at ny forstander er tiltrådt en menighet, avholdes tilsynsbesøk innen ett år.

Tilsynsbesøket legges opp både med sikte på vurdering av arbeidet siden siste tilsynsbesøk og planlegging av fremtidig arbeid.

Før tilsynsbesøket skal menigheten sende tilsynsmannen årsmeldinger for de tre siste årene, program for menigheten samt planer og mål for inneværende eventuelt kommende år.

Under et tilsynsbesøk har tilsynsmannen samtaler med forstander, eldsteråd, diakonråd og hele menigheten, med anledning til å drøfte ulike sider ved menighetens liv og virke. Tilsynsmannen bør gi anledning til samtale med menighetsleddene enkeltvis.

Tilsynsmannen gjennomgår også kirkebøker, samt eldsterådets og menighetens forhandlingsprotokoller.

Tilsynsmannen skal sende menigheten en rapport fra tilsynsbesøket.

Tilsyn i tilsynsmannens menighet utføres av en tilsynsmann fra et annet tilsynsområde.

2.3.2. Læresamtaler og godkjenning av nye eldste og pastorer

Læresamtaler med og godkjenning av nye eldstekandidater skjer lokalt i den enkelte menighet. Det er de lokale eldsterådene ansvar.

Læresamtaler med og godkjenning av nye pastorer er presbyteriet ansvar, og gjøres normalt av tilsynsmannen. Dette gjelder alle nye pastorer, også i de menighetene som ansetter mer enn en pastor.

Når en ny menighet dannes, er det presbyteriet som er ansvarlig for læresamtaler og godkjenning av de eldste som er til valg på det konstituerende menighetsmøtet.

Alt dette er forankret i henholdsvis «Reglement for eldsterådet» og i «Reglement for dannelse av nye menigheter».

Reglement for eldsterådet

Kall av eldste

Eldsterådet foreslår nye kandidater til eldstevalg etter nøye overveielse og bønn.

Representanter for rådet fører samtale med kandidatene om deres forhold til skrift

og bekjennelse før forslag om kall legges fram for menigheten. Normalt innstilles det antall som skal velges. Menigheten tar stilling til kallet ved avstemning.

Ved dannelse av nye menigheter bør det velges to eldste på det konstituerende menighetsmøtet. Disse velges uten innstilling på forhånd, se «§ 7 Eldste» i forfatningen. Men den instans som har innkalt til møtet, kan fremme forslag. De som skal velges, må være godkjent av presbyteriestyret.

Reglement for dannelse av nye menigheter

1. De som ønsker å være med i den nye menigheten, innkalles til et konstituerende menighetsmøte. Presbyteriestyret står for innkallelsen.
2. På møtet fattes det vedtak om å danne menighet tilsluttet Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Navnet på den nye menigheten nevnes i vedtaket.
3. På møtet bør det velges to eldste. Disse velges etter forslag fra presbyteriestyret. Dersom det fra før er eldste i funksjon på stedet i tilknytning til nærmeste menighet, må også disse velges på nytt.
4. Dersom det er ønskelig å danne menighet, men spesielle grunner gjør det vanskelig å få valgt eldste, kan presbyteriestyret fremme forslag om kall av forstander for menigheten. Forstanderen vil så siden fremme forslag om kall av eldste.
5. På det konstituerende menighetsmøtet velges ansvarlig forstander som sørger for å føre medlemmene inn i menighetens protokoller og for den nødvendige registrering av menigheten.

2.3.3. Andre oppgaver

Tilsynsmannen er saksforbereder og sekretær for presbyteriestyret. Dette skjer i samarbeid med presbyteriestyrets formann. Det gjennomføres omkring fire styremøter årlig. Styremøtene ledes normalt av styrets leder eller nestleder.

Tilsynsmannen har ikke stemmerett i presbyteriestyret og presbyteriemøtet, kun tale- og forslagsrett.

Tilsynsmennene er en del av synoden og sitter i synoderådet. Det samme gjelder presbyterieformennene.

Tilsynsmennene har sete i fordelingsutvalget sammen med én representant fra hvert presbyteriestyre, samt synodens tilsynsmenn.

Tilsynsmennene forventes å delta på blant annet følgende møter/arrangementer:

- Nasjonalt: Tilsynsmannsmøter og lederkonferanser
- Lokalt: Representere presbyteriet/kirkensamfunnet ved aktuelle begivenheter i menighetene

Det forutsettes at tilsynsmennene tilhører og aktivt deltar i én av Frikirkens menigheter.

2.4. Samarbeid tilsynsmennene imellom og en tilsynsmann med særskilt ansvar

Tilsynsmennene konsulterer hverandre fortløpende. De bør også møtes regelmessig.

En av tilsynsmennene skal ha et særskilt ansvar for samhandlingen mellom presbyterienes tilsynsmenn, og er bindeledd mellom tilsynsmennene og synodeformannen/daglig leder på hovedkontoret. Tilsynsmennene avgjør selv hvem som får denne rollen.

2.5. Arbeidsgiveransvaret

Presbyteriestyret er arbeidsgiveren til tilsynsmannen. Styret vedtar hvem av styrets medlemmer som skal utøve arbeidsgiveransvaret, og måten det skal skje på. Normalt er det styrets leder, eventuelt nestleder som følger opp arbeidsgiveransvaret. Konkrete oppgaver kan etter vedtak i styret utøves av andre styremedlemmer.

Presbyteriestyret er ansvarlig for at det gjennomføres en medarbeidersamtale årlig. Det bør være jevnlig, aller helst månedlige, samtaler mellom presbyteriestyrets formann og tilsynsmannen for å følge opp tilsynsmannen arbeid.

Frikirkens hovedkontor støtter presbyteriene når det gjelder å ivareta arbeidsgiveransvaret. Dette skjer konkret ved at:

- Hovedkontoret ivaretar alt som gjelder lønn, pensjon og personalforsikringer. Frikirkens lønnsavtale og personalhåndbok gjelder også for tilsynsmennene.
- Det søkes så langt mulig å ha samme praksis for tilsynsmennene som for ansatte på hovedkontoret når det gjelder ordninger som ikke er regulert gjennom Frikirkens lønnsavtale og personalhåndbok. Dette gjelder for eksempel refusjon av reiseutgifter, ordninger for ferieavvikling og støtteordninger for faglig oppdatering. Slike forhold avklares i dialog mellom presbyteriestyrene og synodestyret og/eller hovedkontoret.
- I arbeidsavtalen må det stå tydelig hva som regnes som tilsynsmannens arbeidssted. Det må være klart hvilke reisekostnader som dekkes av arbeidsgiver.
- Hovedkontoret kan bistå med kursing av presbyteriestyrene når det gjelder arbeidsgiverrollen og andre aktuelle temaer. Dette kan være aktuelt når det velges nye presbyteriestyrer og ellers ved behov.
- Det foreligger en manual som forteller hvordan presbyteriestyrene går fram når ny tilsynsmann skal ansettes, hvilke økonomiske og praktiske ordninger som gjelder for tilsynsmennene, budsjettprosedyrene, en beskrivelse av hva arbeidsgiveransvaret innebærer og ansvarsfordelingen mellom presbyteriestyret og hovedkontoret.

2.6. Tilsynsmannens ansvar og selvstendighet

Tilsynsmannen utfører tilsyn etter de ordninger som synode og synodestyre har vedtatt. I § 12 i forfatningen står det at presbyteriestyret «er rådgivende organ for tilsynsmennene i deres oppgave». Tilsynsmannen kan også søke råd andre steder. Han/hun har en selvstendig rolle i forhold til styret. Det er presbyteriemøtet som skal godkjenne tilsynsmannens handlinger, ikke presbyteriestyret.

Arbeidsgiveransvaret for tilsynsmann ligger i presbyteriestyret, og styret må ha tillit til tilsynsmannen. Eventuelt mislighold i forhold til arbeidskontrakt, arbeidsbeskrivelse eller reglement, kan medføre advarsel/oppsigelse/avskjed.

2.7. Habilitet

2.7.1. Habilitet ved tilsyn

Frikirkens habilitetsreglement gjelder for alle ansatte og tillitsvalgte i Frikirken.

En tilsynsmann kan ikke ha tilsyn i egen og i presbyterieformannens menighet. Dette vil som hovedregel bety at alle tilsynsmennene har tilsynsansvar for to menigheter i andre presbyterier. Han/hun forholder seg da til presbyteriestyret/presbyteriemøtet i det presbyteriet de aktuelle menighetene tilhører.

Dette innebærer at tilsynsmannen fra et annet presbyterium utøver tilsyn i menighetene dette gjelder, herunder rapportering til presbyteriestyret i det presbyteriet menigheten tilhører. Det er tilsynsmannen som er inhabil, ikke presbyteriestyret.

Frikirkens habilitetsreglement

Habilitetsbestemmelsene gjelder for alle ansatte i Den Evangelisk Lutherske Frikirke, tillitsvalgte i presbyteriestyrene og synodestyret med tilhørende styrer, råd og utvalg. For tillitsvalgte i menighetenes styrer, råd og utvalg gjelder bestemmelsene så langt de ikke umuliggjør normal saksbehandling og / eller beslutningsprosesser.

Habilitetskrav

En kirkelig ansatt/tillitsvalgt er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en sak

a) når denne selv er part i saken

- b) når denne er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken
- c) når denne er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part
- d) når denne er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte
- e) når denne har ledende posisjoner i andre styrer, menigheter etc. som er part i saken.

Likeså er denne ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til upartiskhet; blant annet skal det legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for den ansatte/tillitsvalgte, noen som han har nær personlig tilknytning til, eller egen menighet. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part. Er en overordnet kirkelig ansatt/tillitsvalgt ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet. Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at den ansatte/tillitsvalgtes tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at den ansatt/tillitsvalgte viker sete.

Foreløpig avgjørelse

Uansett om en ansatt/tillitsvalgt er ugild, kan denne behandle eller treffe foreløpig avgjørelse i en sak dersom utsettelse ikke kan skje uten vesentlig ulempe eller skadevirkning.

Avgjørelse av habilitetsspørsmålet

Den ansatt/tillitsvalgte avgjør selv ut fra regelverket i punkt 3.1.1 egen ugildhet. Dersom en part krever det og det kan gjøres uten vesentlig tidsspille, eller den ansatt/tillitsvalgte ellers selv finner grunn til det, skal spørsmålet forelegges nærmeste overordnede til avgjørelse.

I styresammenheng treffes avgjørelsen av styret selv, uten at vedkommende medlem deltar.

Dersom det i en og samme sak oppstår spørsmål om ugildhet for flere medlemmer, kan ingen av dem delta ved avgjørelsen av sin egen eller et annet medlems habilitet, med mindre styret ellers ikke ville være vedtaksført i spørsmålet. I sistnevnte tilfelle skal alle møtende medlemmer delta. Medlem skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre ham ugild. Før spørsmålet avgjøres, bør varamann eller annen stedfortreder innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad.

3.1.4 Oppnevning av stedfortreder

Når en ansatt/tillitsvalgt er ugild, skal om nødvendig oppnevnes eller velges stedfortreder for vedkommende.

2.7.2. Rådgivere

Når en tilsynsmann ønsker å ha med seg en person i arbeidet med en sak, er det tilsynsmannen selv som avgjør hvem dette skal være. I slike tilfeller må habilitetsspørsmålet hele tiden vurderes. Det gjelder særskilt i tilfeller der en av de andre tilsynsmennene, synodens tilsynsmenn eller en fra synodestyret er aktuelle å ha med.

Uansett er det naturlig at tilsynsmennene rådfører seg med hverandre og med synodens tilsynsmenn. Det er imidlertid naturlig å skille mellom å søke råd før/underveis og det å ha med seg noen i arbeidet med en sak.

2.8. Andre forhold

Dersom presbyteriestyret går inn som eldsteråd i en menighet, inkluderer dette ikke tilsynsmannen. Tilsynsmannen kan ikke være medlem av et eldsteråd i egenskap av å være

tilsynsmann. Dersom presbyteriestyret går inn som eldsteråd i en menighet, fører en tilsynsmann fra et annet presbyterium tilsyn med den aktuelle menigheten inntil presbyteriestyret trer ut av eldsterådsrollen.

Dersom et medlem av presbyteriestyret går inn og supplerer et av eldsterådene i presbyteriet, kan han/hun gjøre det i egenskap av å være eldste i sin lokale menighet. I slike tilfeller er verken tilsynsmannen eller presbyteriestyret å regne som inhabile i saker som gjelder denne menigheten. Styremedlemmet som sitter i det aktuelle eldsterådet, er inhabil når styret behandler saker fra denne menigheten, på samme måte som vedkommende er inhabil i saker fra egen menighet.

Slike løsninger er forankret i «Reglementet for presbyteriet» og det følgende avsnittet:

Menigheter der presbyteriestyret fungerer som eldsteråd eller supplerer eldsterådet

Om det oppstår en situasjon der en menighet står uten eldsteråd, går presbyteriestyret inn som eldsteråd for menigheten. Presbyteriestyret kan også supplere et eldsteråd der dette er svært fåtallig, eller det er andre spesielle grunner for det.

Presbyteriet kan, om den aktuelle menighet anmoder om dette, engasjere ordinerte fra andre menigheter til på presbyteriets vegne å ivareta eldstefunksjonen i slike menigheter.

I de tilfeller der presbyteriestyret går inn i en menighets eldsteråd, overtar et annet presbyteriestyre gjeldende styres funksjoner i forhold til den aktuelle menighet.

2.9. Økonomi

2.9.1. Budsjett- og økonomioppfølging

Arbeidet i presbyteriene finansieres av menighetene. Satsen per medlem skal være lik for alle menighetene, uavhengig av hvilket presbyterium de ligger i. Satsen fastsettes av synodestyret i dialog med presbyteriestyrene, og gjøres kjent for menighetene.

Frikirkens hovedkontor krever inn bidraget fra menighetene og utbetaler lønn/refunderer kostnader for tilsynsmenn/presbyteriestyrer.

Presbyteriene disponerer ingen egen konto. Alle inntekter og kostnader knyttet til presbyteriestyrenes arbeid generelt og tilsynsmannsordningen spesielt, går via hovedkontoret og en egen avdeling i fellesarbeidets regnskap (avd. 15/presbyteriene).

Budsjettarbeidet tar utgangspunkt i budsjetttrammen fra året før. Arbeidet skjer i dialog mellom presbyteriestyret og økonomiansvarlig på hovedkontoret.

På kostnadssiden må budsjettene inkludere alle kostnader vedrørende tilsynsmennene som ansatte: Lønn, sosiale utgifter, andre personalkostnader, lokaler, utstyr, reiser, kurs, retreat og annet. Det samme gjelder alle utgifter knyttet til driften av presbyteriet: Presbyteriemøter, styremøter, reiser og annet.

Presbyteriestyrene har ansvaret for god økonomistyring. Det forutsettes at man holder seg innenfor budsjetttrammene som blir gitt. Styrene mottar jevnlig regnskapsrapporter fra hovedkontoret for budsjettstyring gjennom året.

2.9.2. Egenkapitalskonto

Presbyterienes avdeling i fellesarbeidets regnskap (avd. 15) føres mot en selvstendig egenkapitalskonto. Det betyr at overskudd/underskudd på avdelingen ikke påvirker regnskapet for øvrig. Det må være tilstrekkelig midler på egenkapitalskontoen til å kunne håndtere år med underskudd. Dette må det tas høyde for i budsjettarbeidet/når satsen for menighetenes bidrag til arbeidet i presbyteriet fastsettes.

3. TILSYN I SYNODEN

Tilsynet for kirkens fellesarbeid utøves av synoden. Tilsynet utføres av synodens tilsynsmenn. Tilsynet omfatter flere områder.

3.1. Tilsyn med fellesarbeidet

Overfor fellesarbeidet har synodens tilsynsmenn følgende oppgaver:

- Ha læresamtaler i forbindelse med ansettelse og kall av nye medarbeidere til tjenester som krever medlemskap i Den Evangelisk Lutherske Frikirke
- Ha tilsynsbesøk på hovedkontoret, vår kirkes folkehøyskole(r) og andre skoler eller institusjoner Frikirken har eierskap til samt Nordtun HelseRehab
- Delta på aktuelle, kurs og samlinger arrangert av virkegreinene
- Gi veiledning og tilby samtaler til ansatte og frivillige medarbeidere
- Besøke misjonsfeltene og sørge for god kontakt med samarbeidskirker og andre samarbeidspartnere

3.2. Synodens tilsynsmenn og presbyteriene

Overfor presbyteriene har synodens tilsynsmenn disse oppgavene:

- Lede tilsynsmannsmøtene
- Bidra til kursing og opplæring av tilsynsmennene
- Bistå med veiledning overfor tilsynsmennene
- Representere synoden på presbyteriemøtene

3.3. Tilsyn overfor medlemmer i tjeneste utenfor Frikirken

I noen tilfeller har synodens tilsynsmenn tilsynsansvar overfor medlemmer i vår kirke som har pastoral tjeneste i andre sammenhenger, for eksempel i Forsvarets tros- og livssynskorps, på sykehus, i fengsler og lignende. I slike tilfeller utøves tilsynsansvaret ved å

- Tilby en årlig samtale
- Representere kirkesamfunnet der det er naturlig
- Sørge for at den det gjelder får invitasjon til lederkonferanser og andre aktuelle arrangementer i Frikirken.

3.4. Andre oppgaver

Synodens tilsynsmenn skal aktivt arbeide for å styrke enheten innad i kirkesamfunnet ved å besøke menigheter, bygge relasjoner og bidra til at Frikirken er et kirkesamfunn som lærer og lever rett.

Synodens tilsynsmenn skal også arbeide aktivt for å styrke det økumeniske arbeidet både i Norge og i forhold til den verdensvide kirke.